

лучко нйыште мемнан литературыш у вий, у тукум ешаралтеш. Санденак марий литературышто кугу сылне произведенийым толшаш ХХI курымышто гына вучыман".

Пожале, тиде ой дене келшаш лиеш. Тыге гынат кызытсе литературыштына ончык кайымаш йӧршын уке манын огына керт. Прозо ден драматургийыште у ошкыл кугунак ок шижалт, но поэзий жанр койынак саештеш. Онгайже эше кушто: поэтессына-влак шке творчестве шулдырыштым ўшанлын вянгден толыт. Пӧръен рвезе-влак дене тыге ўчашен, тагасен возаш тўнгалыт гын, поэзий патырым гына огыл, проза ден драматургий патырымат пырля шочыктат, шонем.

1996 ий, сентябрь.

МУТ ШЎДЫР ВОЛГЫДЫМ ШАВА...

Поэт Александр Селинлан — 60 ий

Александр Селин... Лудшо-влаклан тиде лўм сайын палыме. Тудо Волжский районысо Пӧртанур ялеш 1937 ий 23 апрельыште шочын-кушкын. Ныл ий Совет Армий радамыште тыныслыкым арален. Марий пединститутым тунем пытарымек, газет редакцийыште, издательствыште ыштен. Республикысе Писатель ўшем правлений председателыын алмаштышыже лийын. Кызыт "Ончыко" журналыште тырша — тўнг редакторын заместительже. Лудшо-влаклан марла ныл книгаг пӧлеклен: "Эрдене вашлиймаш" (1968), "Тура кечывалым" (1976), "Лупс алга" (1980), "Эгерйол" (1984). Нуным ик шонымаш ушен шога — шочмо мландым йӧратымаш. Рушла лекше ойпого — "Дальние версты" (1987).

Марла ныл книга — сылнымут уремын кышкар гай чатка, серыпле мут познлыккан ныл сурт. Тыште нимогай пошкудылан, нимогай енлан омса петырыме огыл. Пурыза да пойдаралтса. Лудшо ег поэтын творчествыштыже эн ончычак патриотизм ден интернационализм кумылым лынг пога, ача ден коча-влакын геройло пашашт дене кугешна, шочмо злым мучашдымын йӧратыме нерген пален налеш, чын верч талын шогаш тунемеш. Ме тўнямбалне тынык илышым арален кодаш, айдемын порылыкшым, моторлыкшым перегаш лирический геройын уло вий дене тыршымыжым ужына. Поэт тачысе тўням, илышым кумдан авалтен ончыкта.

А.Селинын лирический геройжо калык илыш дене ила, пашам ышта, йӧрата. Тудо шкенжым калыкын ик нзи ужашыжлан шотла, шочмо злым йӧратымым эн кўкшын акла. Тыгай шўлышан улыт, мутлан, "Нелылык", "Мо эн кўлешанже, корнышко лекмеке?", "Курык серыш кўзаш — модыш огыл", "Кече ден тылзе ваш огыл лий", "Лыжга мардеж пуал колта" да моло почеламут-влак ("Эгерйол").

А.Селин.

Тыште лирический герой социальный ден эстетический могырым кугун ойырте-малтеш. Тудо мемнан жапысе у айдемын чон моторлыкшым почын ончыкта. Тиде лирический геройын шўм-чонжо айдемым йоратыме волгыдо кумыл дене темын. Чынак, "Илыш-корнышко лекмеке, мо эн шерге?" Вашмут икте гына: "Шўм йолташ, ава да поро ег шенча" ("Эгерйол", 24 с.).

Лирический герой, илышым сора-рен, экшыкым шылташ ок шоно. Но тыгодымак тыматле, эпле койышыжым арален кода: "Ег-влак коклаште лиеш тыгеат: йўшто ден шокшо вашлийт, ушнат. Полшыжо ыле иктаж-могай вий шокшо лияш нунылан шўдō ий" ("Эгерйол", 68 с.).

А.Селинын лирический геройжо ны-жылге порылыкшо дене ойырте-малтеш. Тудын йўным кугемдымьжым от кол.

Лыжга, но муньырий огыл. Порым йората, тыгодым илыш торсырымат ужде ок код. Тиде — шканже акым пальше герой. Куатше — чыным йоратымаште, чын верч кучедалмаште.

Поэт шуко түрлō йыжыган илышнам сылнымут йон дене кумдан авалта. Тушто эн ончыл радамыште — паша герой, тыглай ег. Тудо пўтын айдеме тукумын куанже да ойгыж дене ила. Яндар шўм-чонжо — поснак сай ойырте-мже.

Селинлан шочмо мланде шочмо сурт гыч тўгалеш, пасу капкан романтический образше гоч эрта, пўтын злым моктен мурымашке миен лектеш. Шочмо эл да марий кундем ойыраш лийдымын кылдалыт. Садланак лирический геройын илыш-корныжымат калыкын исторический пўрымашыж-деч ойыраш ок лий. Тидым "Пасу капка" поэмыште поснак раш ужына. ("Тура кечывалым", 16—34 с.).

Поэме мучко куан ден ойго толкын семын алмашталыт, илышын чынжым илыше сўретыш савырат. Лирический геройын илыш умылымашы-же, чон йўлымьжō, пўжвўд таман пашаже ик сем дене ушалтыт.

Ятыр почеламутышто лирический герой шочмо мланде дене чыла вўршерже дене кылдалтеш, тудын деч илыш вийым, паша кумылым налеш да парымым пўртылташ кўлмō нерген ок мондо.

Марий Эл шкежат — лирический геройлан пеш кумда образ. Тыштат шотлен пытараш лийдыме сўрет вашталтеш. Кажныштыже илышын тачысе кўлешыжым раш шажына.

Ныл кнйгаште чыла ойлымым иктешлыме семын муро шөргылтеш:
"Кайыккомбо семын эртышт веле, курымлан кышам коден, ий-влак. Ме
йоратена Марий чон-элым шокшын, латкандаш няш гаяк" ("Эгерйол", 27 с.).

А.Селинын шке чоңжым почмо тыглай шомакше, икшырымын каласка-
лымыже яндар нравственный да гражданский шўлыш дене виян. Поэт
айдемын тўг пашажым моктен муро. Тиде пашаже — мланде ўмбалне
порым гына ышташ, порым шукемдаш.

Лирический герой пелен ме элнан геройло страницылажым савырен
ончала, эрык верч кучедалмашеш вуйыштым пыштыше-влакым тауштен
шарналтена. "Коло визытын" балладе — Марий кундемысе первый
чекист-влаклан моктемуро ("Лупс алга", 17—18 с.). Шинча ончылан Сергей
Даниловын патыр образше узш сўретлалтеш.

Совет власть верч кучедалмаш гоч мемнан герой калыкна сенгыше
лектеш, шке патырлыкшым Кугу Отечественный сарыште ончыкта.
Лийын шучко колымаш, кодын волгыдо илыш. А "геройын лўмжым
жап огеш йомдаре, аралалтеш эре мемнан ушеш", — манеш поэт
("Лупс алга", 55 с.).

Сарын тулан корныж дене эртен, лирический герой тачысе илыш верч
тургыжлана, элын, калыкын, айдеме тукумын волгыдо ончыкылыкышт верч
кучедалаш ўжеш. Тыште поснак кугу вий семын келшымаш тема тарвана:
"Келшымаш — тиде Юл: мынар мўндырк эрта, тунар тудо келгемын,
кумдангын толеш", "Келшымаш — иза-шольо сынан тату еш", "Келшы-
маш — чон Сандалык" ("Эгерйол", 7 с.).

Келшымаш йўк дене мурен, поэт калык ешым мокта. А.Селинын
мурпашаштыже шочмо эл тема калык келшымашын илыш куатшым моктен
мурымашке савырна, кок тема коклаште вож шочеш.

Паша — пўтын илышын негызше, пнал памашна. Садланак поэт ик
ныжыл шомакшым пашаче калыклан пўлекла. Тиде — умлам ончен
куштышо ўдыр-влак ("Эгерйол", 15—16 с.), Волжский районысо "За
коммунизм" колхозын механизаторжо Виктор Семенов. ("Эгерйол",
37—39 с.) да молат.

Тыгай почеламутлаште лирический герой илышым пашаче шинчаж дене
онча, тудын уш-акылже дене акла. Шукыж годем ме мланде пашаенгын
иктешыше образше дене вашлийына. Тиде — пасу пашаш шуаралтше, калык
пнал верч пўжвўдым йоктарыше у айдеме. Тудын пўжвўд саскаже — юеде.

А.Селин почеламутым яра, чара сўраллыклан кўра ок возо. Кажне
мутыш, кажне корныш кумыл чинчыжым пышта, чылажымат уш-акыл
сескемже дене волгалтара. Икманаш, возымаштыже яра печкен мўгырымў
йўкшым от кол. Тудын лирический геройжат — ару, шотан ег, весымат
тыгайымак акла:

Но уло чон
Тугай ару да ямле —
Уке висаш виса,
Аклаш — шомак.
("Эгерйол", 85 с.).

Александр Селин — йўлышō шўм-чонан поэт-лирик. Лач тиде ойырте-
же гыч шочмо велым йōратымаш волгыдын ойыплалт шарла. Шарлен,
кугем толеш ик мурпого гыч весыш. Сылнымут шулдыржо дене поэт чыла
авалташ тырша, чыла, мо шочмо вер-шōр дене кылдалтын, мо тудым
тўзата, уланда, чапшым нōлта. Мутшō шагал. А шонымашын келгытше
висаш лийдыме.

Тўн верыште — айдеме да тудын пашаже, кумылжо, мланде ўмбалам
кодымо кышаже. Лирический герой, авторын лўмжō дене чоным почын,
эн ончычак ачажым, сареш вуйжым пыштышым, мондыдымашын шарнен
ила; шыма кумылан аважлан чонжым кумдан почеш, акажлан таушташ ок
мондо, шўм сескемым тора верыш шўжаржылан колта. Родо-тукым нерген
чыланат возат. Тема курымаш. Туге гынат А.Селин шканже келшыше
мутчиям муын мошта. Кожне ойжым ўшанен-вургыжын лудын эртет.
Пычырик ужаш гычат тидым ужаш йōсō огыл:

Иктаж еглан ыштен
сенгем гын порым,
Кондем гын мый
пиалым весылан,
Манза тунам:
"Тошкен аважын корным,
Ачаж гай лач:
Лиеш шўм тич куан.
("Тура кечывалым", 51 с.).

Ешым йōратымаш пошкудо-влак дек кусна. Нунын кокла гыч лўмышт
дене але лўм деч посна сборниклашке пурышо-влак ятырын улыт. Теве
ялыш эн ончыч толшо грузовикын шофержо Емельян: "Фронтowej машина
дене тудо Бранденбург капка гычат пурен" ("Тура кечывалым", 6 с.). Тыгай
енг дене кузе от кугешне! Садлан позтат тудым ик почеламутыштыжо веле
огыл ушештара да кугу сар деч варасе ял илышын куанле вашталтышыж
дене, куатле шўлышыж дене Емельянын образше гоч палдара. Ангысырын
тўналеш — кумдан иктешла:

Шочмо ял —
чечен пеледыш ате.
Тыланет, у тукум,
пōлекла.
А пōлекым,
кугешнен-васартыл,
Сай енг ок кудалте
нигунам.
("Тура кечывалым", 15 с.).

Шочмо велын куанже да ўшанле энгертышыже — пасу патыр. Поэтым
Волжский районысо "За коммунизм" колхозын механизаторжо Виктор

Семенов сымыстарен. Тале комбайнёр, Уренгой — Помар — Ужгород газопровод шочмо кундемым, Помар калыкым чапандара. Садлан авторат кумыл нолтын мура: "Жап шуэш, кугу мутерыш Помарнан лум пурталеш" ("Эгерйол", 38 с.).

А.Селинын шочмо-кушмо Помар — Портанур велже уста калыкшылан келшыше пүртүсшө денат сөрале. Тудым мокташ поэт эн ныкыл шомакым муэш. Орьенгла сөралешт шогалше ужар чодыра, кумдан шарлен вочшо сывынан олык, ший вудан Юл ден Элнет муро семым шочыктат. Тема адакат тошто, но эреак у лийын кодеш. Кеч-көланат шочмо вел пүртүсшө эн шерге, эн сылне. Поэт-влаккан гын поснак лишыл. Ингай темылан возаш каныыле огыл. Ег йук денат муралтен колташ лмеш. Но А.Селин нерген тидым каласаш ок перне. Тудо шке йүкшө дене яндарын мура.

Шочмо вел кеч-мынаре сылне лийже, тудо — кумда элнан, чыла калыкым ик ешыш ушышо онар элнан ужашыже веле. Тидым поэтна пеш умыла, садлан ятыр почеламутыштыжо элнан йомартле я кудыратле образшым пуа. Лирический геройжо шкенжым шочмо мланде деч ок ойыро, моктаныде ойла: "Эл лумеш йүлем, илем" да ешара: "Элем нзи шумем тич темын, а эл — туняште эн виян" ("Лупс алга", 6 с.). Тиде шонымашым "Мо ыле мемнан!" почеламутыштыжо умбакыже шуя. Сар годсо йоча пагыт неле лийын. "Мо полшен мыланна илен лекташ?" — йодеш лирический герой да вашешта: "Лийын шум пелен эреак Родина — тунг ушан да курым-курымаш" ("Эгерйол", 36 с.) Шочмо мланде нерген шуко-шуко шонышыжым иктешлыме семын поэт манеш: "Элна чылт ава, чылт шумбел" ("Лупс алга", 51 с.). "Марийлан шергыже — Йошкар-Ола... Москван вуршер куат дене ила" ("Эгерйол", 46 с.)

Чыла пналнан, куаннан илыш вожшо, элнан виёже, сенгымашнан шулдыржо — В.И.Ленинын лумжө, пашаже, сугыньжо. Ик тукум весе дене кеч-мынаре алмашталше, нуным ушен шогышо куат кеч-кунамат итак кодеш — кугу вождынан кече гай образше. Садлан поэт-влакат тудын лумеш эн чын мутым возен кодаш уш чолгалыкым эреак муыт.

Поэт "Эрдене вашлиймаш" кыгаштыже воза: "Пурен Илычын шумжө калык онгыш, да тудын шонымыжо — уш виёна" (4 с.). "Илычым ужам" почеламутыштыжо у чиям муэш, туням кумда шижачончалтыш дене ончалеш:

Пнал верч
тулышкат пураш кө ямде,
Кө уло шум ден
йората пашам,
Мый нунын велыш
туткын ончалам да
Родной Илычым
ончынем ужам!
("Тура кечывалым", 40 с.).

"Он Ленинын статьяж почеш конспектым" возышыла, лирический герой ончы тўн шонымашым веле ойыркален лүкнеже улмаш, а "чыла страницим угычын лудмек", шонымыжо вашталеш: "... тыште кажне мутшо шөртнө нелыт. Мый нуным ушыш пўтынек налам" ("Тура кечывалым", 40 с.) Жап эрта, тыгаяк вес шонымашке толын лектеш: "Уш вийже дене Ленин кызытат — эн куатле куралан айдеме" ("Лупс алга", 23 с.) Шке шўм саскаж дене А.Селин марий Ленининым онгайын пойдара.

Поэтын мурпашаже тўрлө калык коклаште келшымаш тема дене сөралештеш. Ыдыр-каче йоратымаш кугу верым налеш. Лирический геройжо дене пырля поэт салтак корныжым ик гана веле огыл шарналта. Серыпле, тыгодымак ныжылге шомакшым тачысе тыныс илышна верч вуйыштым пыштыше патыр-алаклян пөлекла. Икманаш, А.Селин шолын шогышо илышнан тўрло-тўрлө йыжыгжым шке уш-акылже дене волгалтарен-лончылен пуа. Йўлышө шўм-чонжо дене эл мучко савырна, вес эллашкат миен ончалеш. Тидын нерген "Телетайп лента гыч" репортаж каласкала. Тыште ме илышын тачысе вўршержым шижына.

Поэт-лирик шуко нерген воза. Вова, мом сайын пала, мо верч чонжо йўла. Йодыш лектеш: сылнымут йылмыже мо дене ойыртемалтеш? Мо сайже, мо удаже уло?

Тыге ойлымым южгунам колаш перна: почеламутышто пуйто чыла шомак сөрале лийшаш, тўрлө чия дене чевертыме ой гына пуйто сылне. Примерлан торашке кайыме ок кўл: "Лупс алга" книга почына да "тулартыме" мутым — аннотацийым ончалына: "Но уло тудын эше турарак ончалме денат эмганен кертшашлык гай лумпеледышан мурйогынжо". Тыге Александр Селинын творчествожым аклат, лудшылан темлат. Мутшо пуйто чыла марла, сөрале, а умылаш ок лий. Уке, мыланна тыгай сылнылык ок кўл. Тиде — күктеж, шомак пўтырем. Пналешна, поэтын мурвечыштыже тыгайже ок вашпнялт.

А.Селинын йылме куатше — мутын акшым палымаште. Пўтыркалаш ок йорате. Тыматле, чатка йылме — тўн ойыртемже. Налза "Пасу капка" поэмым ("Тура кечывалым", 34 с.) Чон вургыжде, ик корнымат лудаш ок лий. Действий кузе виян эртымем пален налаш шинча дене вашкет. А шўмыш шерла ярымлалтше мут йогын велеш. Уш-акыл поэмын ойжым шке илыш корнет дене таглен ончалаш тарата. Лудат — нигушан от шўртнө, от тўтынө.

Кушеч тыгай вий лектеш? Илыш чын верч чон йўлымө гыч. Чон йўлымым шомак дене кепшылтен моштымө гыч. Пўтыркалаш неле огыл. Чаткан каласаш йөсө. Но каласен моштенат гын, тый чынак мут юзо улат. Лач тидыже сылнымут лнеш. Шулдыржо, лудшын кумылжым савырыше куатше — шомакын вияш значенйже да тудын пелен одарланыше ешартыш, вончештарыме значений. Коктын, тагым кучен, мурвече мучко эреак пырля ошкылыт. Тыгак таг ошкылыт нуно А.Селинын ойпогыж мучко. Поэмын геройжо Эчан кок фотосўретым онча:

Иктыже —

ава, лыжга чон муро,
Муро семын

кодын шарналташ;

Весыже —

ача, тудат ок пуро
Суртыш ынде кеч пыртат

ужаш.

("Тура кечывалым", 17 с.).

Могай шыма, чын ой! "Чевер" мут пуйто иктат уке. Тўслен ончалат — "лыжга чон муро" койылда, вончештарыме значениян ой, но кенеташте от шжж. Каласен моштымo. Верлан келшышын сōралын каласыме. Аван образшым внягдаш полша.

Поэтна "чиялтыл" ок мошто гын веле?... Уке, тыге ойлаш — кугу йонгылыш. Чонжо модмо годым тудат моторын-чеверын муралтен колта:

Кава паша вургемжым —

пылым—

Кудаш кышка пўжалтшыла,

А кечыйол,

куанлын йылгыж,

Каван ош порсыяжым

тўрла.

("Эрдене вашлиймаш", 13 с.).

Туге гынат пўтынъ налмаште А.Селин тыгай йылме деч лўмынак корангаш тырша, усталыкшым ончыктышыла веле "чевертылеш".

Почеламутын кугу вийже — мучаште, пытартыш строфаште але корнышто. Ты шотыштат А.Селин деч тунемаш лиеш. Южо почеламутшым тудо чылт афоризм сынан ой дене кошарта: "Тўшкаште — вий да волгалтмаш" ("Эрдене вашлиймаш", 19 с.). "Айдемылан ыштыме поро ок эрте, кодеш аралалтын осал вий дечат" ("Тура кечывалым", 35 с.).

"Келшымашна сенген да сенга кеч-момат, ошкылнам чатканда, куатнам ешара" (Туштак, 36 с.). "Нелытлан снтыше шулдыр кушкеш,— кайык тунам гына кўшнō лиеш (Туштак, 46 с.). "Кинде шке ок тол. Тидлан паша кўлеш" ("Лупс алга", 31 с.), "Шочмо-кушмо верым кō монда гын, илышыште шуко йомдара" ("Эгерйол", 63 с.).

Ойым тыге чолган кошартен моштымаш поэтым ончыч "чон мут орлантым" чонгымашке, вараже сатира тулан кўчык почеламутлам возымашке конда.

Ныл книгам ончен лекмеке, ме ужына: Александр Селин — кушкын шушо поэт. Тудын йōратыме шке тематикыже уло, мурвечеш келге вожым колтен.

Сборниклаште вашкен чонгымo почеламутат коклан вашлиялтеш. Теве "Курык серыш кўзаш" почеламутым ончалына ("Эгерйол", 26 с.). Кок

строфам антитеза йӧн дене возаш шонымо — икте-весьжлан ваштареш шогышо ой-влак каласалтыт. Но тӱжвал тӱсышт дене нуным пужарен-ягыл-тен шуктымо огыл: синтаксический, лачшым манаш, строфический параллелизм йӧн дене тӱнгалме, а вара вучыдымын коранме. Тыге почеламутын сай шонымашан куатше лушкен, сылнылык шапалген.

"Ик заводьшто ыштат" почеламут ("Эгерйол", 49—50 с.) ӧрыктара. Тыште чылажат икте: завод, пӧрт, лифт. Рвезе ден ӱдырат "шыргыжын эртат я воштыл, икте-весым ужалтат". Тиде, манметла, поро койыш. Но страницым савырлат — чылт ӧрат: "Кеч ик пӧртыштӧ илат, огыт пале ваш йӧршеш, шочынытшо коктынат ломберан марий ялеш". Тыге пыта почеламут. Чыла — тушто, йодыш почеш йодыш лектеш: огыт пале гын, молан ваш шыргыжалыт? Ик ялеш шочыныт мо? Тӱрлӧ пачашыш ик лифт дене коштыт гын, палыме лняшышт мо мешая? Нимо раш огыл. Йӧршын вӱдыл пытарыме.

Але "Олаште эр" почеламут ("Эгерйол", 26 с.) вуймутшо дене илышым кумдан авалташ сӧра. Лудаш тӱнгалмек, тыглай муторгаж гына почылтеш. Теве мучашыже:

Троллейбус заводла воктеке
Конда пыартыш
 енг тӱшкам.
Ола узш эр сменыш лекте.
Цех кӧргышкӧ
 пура лӱшкалт.

Кӧлан кузе, а мыланем гын тыште поэзийын пушкыкат уке. Почеламутын чонжак мондалт кодын. Ала муаш тыршаме огыл.

Ныл чонпого... Чыланат компартий озаланаме ийлаште лектыныт. Но иктыжымат марий функционер тӧра-влак ужынат, лудынат опытыл, векат. Уке гын партийым моктыдымо книга лукташ эрыкым огыт пу ыле. Вет нӧне ныл савыктыш кӧргыштӧ "партий" шомакым ик ганат она вашлий. Теве могай лийын поэтын илыш поэзийже.

Александр Селин поэт лӱмжым нигунамат кушко информатор семын кучыштын огыл, газетлаште, журналлаште "дежурный" манме почеламутлажым муаш ок лий. А йӧнжӧ лийын, да тудын дене пайдаланен огыл.

Илыш саман вашталтын. Толын шуыныт индешлымше ийла. Неле, йӧсӧ, умылаш лийдыме пагыт. Туштым ятыр туштышо, но вашмутым муаш йӧндымӧ жап. Тыгай тургымашто поэтын чон йӱкшӧ серыплештеш. Калык верч азапланымаш философски шонкалымаш дене танглатеш да сылнымут курыкыш у, внян ошкыллым ыштыме дене раш палдара. Компартий шумлык ожно нимо ойлыде серлаген гын, поэт ынде йӱкынак титакла:

Мемнан коклаште эн яндар чонан, эн тале,
Ойленыт, коммунист-влак улыт кеч-кунам.
Почешышт ошкылна эреак ончык такше.
Но кушко толын шуын чапле Россияна? ("Ончыко", 3, 92).

Эртыше ден тачысе коклаште вашталтышым ужын, автор муро тошкалтыш дене у кўкшытыш нўлталтеш, илыш йўжыным у шинча дене туран ончалеш. Шўм-чон вошт ўкынымў семын шылтыде ойла:

Совет ег-влакын кугу элым моктышна ме
Туан суртна, туан вер-шўр деч йўкшымеш.

Вара чонжым пыртак лыпландарен ешара:

Шке шочмо калыкнам йўратыме тулнаже
Тау кеч аралалтын изишак чонеш. ("Ончыко", 3, 92).

Пытартыш нйлаште "Ончыко" журналеш лекше почеламут аршашлажым шергал лектын, иктым ўшанлын каласаш лиеш: уста поэт шке лўмжым тўвыргў, кўдыратле чон саскаж дене сула. Тек лудшо-влакым ончыкыжат куандарен шогааш тўгалеш.

Поэт лияш куштылго огыл. Тыгай лўмым налмек, кушмым чарнен шогалаш келшен ок тол. Ме шинчена: Александр Селинын корныжо вияш, тек тудо, тайныштде, лупшалтде, эре ончыко ошжылеш, муро курыкыш шулдырагын кўза.

Зиновий УЧАЕВ,

Марий кугыжланьш университетын профессоржо.

Редакций деч. "Ончыко" журнал редакций пашаен-влак, Александр Васильевич, Тендам шокшын-шокшын саламлат, Пўртанур тумо гай пентгыде тазалыкым, у сылне мурлектышым, сай пиалым тыланат.

Ончыко. - 1997. - № 4.